REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colcană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 208. Brașov, Duminecă 21 Septemvrie (4 Octomvrie) 1908.

„Autonomie și congruă catolică“.

Una după alta episcopatul romano-catolic își ține conferențele sale, cari de un timp încoace nu se ocupă decât de „autonomia catolică“ și de „congruă“. Până acuma aceste cestiuni s'au tot trăgănat și devenise stereotipă „amânarea“ rezolvărei lor. De când a venit la cârmă Apponyi, cel mai catolic dintre miniștrii maghiari catolici, s'au pus mai cu inimă pe lucru și episcopii romano-catolici, și, având poate mai mare încredere în el, au ajuns la o ințelegere asupra modului de rezolvare.

Pe ziua de 1 Octomvrie Primatele a conchemat din nou conferența episcopească la Budapesta. Se vede că cu scop de a lua ultimele deciziuni, deoarece, cum știm, contele Apponyi vrea să prezenteze, colo mai târziu în toamnă, proiectele sale de lege relative la autonomie și congruă.

Comunicatul scurt publicat de foile maghiare spune, că arhiepiscopul de Kalocsa Iuliu *Varossy*, președintele comitetului ce fusese însărcinat cu pregătirea elaboratului, a raportat conferenței mai întâiu asupra *autonomiei*, apoi asupra *congruei* catolice și în fine în afacerea *statutului disciplinar*.

Apoi comunicatul adauge: „Dispoziția e foarte favorabilă rezolvărei finale atât în afacerea autonomiei, cât și a congruei și realizarea amânduror mari reforme a ajuns deja în ultimul stadiu“.

E invederat că până ce nu va fi definitivă învoiala între episcopat și guvern, acesta din urmă nu putea veni cu proiecte de legi înaintea dietei. De ministrul de culte Apponyi se zicea, că a avut audiență la monarhul în cauza autonomiei catolice. De sigur că a stăruit cu aceasta ocaziune pe lângă Majestatea Sa să eserceze în calitate de patron suprem puțină presiune asupra vlădicilor ca să nu mai facă greutăți. De prezentarea proiectului de lege relativ la autonomia catolică n'a putut fi încă vorbă, înainte de a-l fi subscris pe acesta și episcopatul. Se vede deci că acuma sunt în ajun de a se învoi — de unde ar urma pretinsa „dispozițiune favorabilă“.

Toate bune până aici. Dar la desele conferențe ale episcopilor romano-catolici au luat parte regulat și episcopii noștri uniți, ba în timpul din urmă s'au prezentat chiar foarte punctual la palatul primatelui. După toate astea nu ne vom mărgini a întreba ca altădată numai, că ce caută acolo episcopii români uniți, ci, după ce odată îi vedem făcând consecvent și ei parte din sfatul episcopatului romano-ratolic, vom mai întreba în deosebi: ce anume pozițiune iau acolo în conferențele vlădicilor romano-catolici? Sunt Preasânțiile Lor numai ca ospitanți la acele conferențe și au numai vot conzultativ, ori se gerează ca membrii cu depline drepturi și îndatoriri, asemenea romano-catolicilor? Cu alte cuvinte: se consideră Arhiereii noștri uniți în acea corporațiune ca delegații unei biserici independente, care nu poate fi supusă dictatului mai marilor unei alte biserici, ori numai ca simpli membri tolerați și admiși la sfatul romano-catolicilor cu îndatorirea de a se supune, ca minoritate, hotărârilor majorității străine de biserica lor, chiar și atunci când aceasta hotărâre ar prejudeca drepturilor, și intereselor de viață ale bisericei proprii?

Constatăm din nou cu cea mai adâncă mâhnire că, deși peste douezeci de ani episcopii uniți n'au lipsit aproape dela nici o conferența ținută în palatul primațial din Budapesta — poporul și, putem zice, și clerul bisericei române unite nu știe încă nimic sigur despre ceea ce fac și dereg acolo. Adevărat că s'a publicat ici colo la 2—3 ani odată câte un comunicat prin cutare foaie bisericească, care spunea, că Episcopii noștri n'au încetat nici odată de a veghia asupra independenței bisericei române unite cu Roma la acele întruniri — dar nici o faptă vădită și neîndoioasă nu a întărit până acuma aceste afirmări — ca să poată fi siguri credincioșii, că acolo — în acele conferențe — nu se petrece nimic prejudițios, nimic ce ar putea periclita independența și desvoltarea prielnică a Metropoliei românești de Alba-Iulia.

Ni s'a spus odinioară la desele noastre interpelări, că în sfatul vlădicesc din Budapesta și de aceea nu se poate prejudeca drepturilor bisericei unite, fiindcă aceste sunt recunoscute de Papa nu numai în bulla canoscută, ci și prin aprobarea deciziunilor sinoadelor provinciale dela Blaj. La aceste două sinoade ținute cu ușile închise, s'a mai adaus acuma și al treilea, a căruia acte — pe cari nu le cunoaștem — despre cari am auzit numai șoptindu-se, că ar renoi declarările de neatârnare ale bisericei, ar fi fost asemenea aprobate de sfântul scaun papal.

Dacă dar așa stăm și neatârnarea Metropoliei române unite este îngrădită prin repețita recunoaștere a sfântului Părinte dela Roma, și dacă prin urmare episcopatul bisericei române unite este coordonat și nu subordonat episcopatului romano-catolic — ne întrebăm iarăși nu fără mirare — cam vine, că „comisiunea însărcinată cu pregătirea elaboratorului relativ la autonomie și congruă, care a raportat în conferența de alaltăeri prin graiul președintelui său, numără între membrii ei și pe episcopul unit dela Oradea-mare Dr. Demetriu Radu?

De ce nu putem fi așa de norociți să aflăm ceva dela Prea Sânția Sa Episcopul Oradiei-mari, despre poziția ce au luat'o episcopatul nostru românesc la conferențele episcopatului romano-catolic?

Vedem că archiepiscopul de Kalocsa a făcut o dare de seamă amănunțită privitoare la autonomie, la congruă și la „statutul disciplinar“. Ce a spus el în genere și ce în special, ca să poată fi justificată prezența episcopului român în comisiune? Despre congruă am aflat în timpul din urmă, dacă nu mai mult, cel puțin atât că episcopatul romano-catolic e gata să contribue cea mai mare parte a sumei anuale ce trebuește pentru congruă, care se va da și preoților uniți. Dar cu „statutul disciplinar“ ce este? Odinioară se discuta despre înființarea unui directoriu, care să disciplineze deopotrivă pe preoții romano-catolici ca și pe cei uniți și să disciplineze mai cu seamă școalele unora și altora. Ce se cere și se pretinde azi de „statutul disciplinar?“ Ori că acesta, ca și autonomia, nu se referă de loc la Românii uniți? Se reduce oare toată corelațiunea între aceste două biserici la aceea, că episcopiile bogate romano-catolice vor contribui ca și preoții uniți să-și poată căpăta congrua lor? Nimic alta? Ajuns'a clerul romano-catolic dintr'odată a fi așa de milostiv, generos și desinteresat, încât să nu mai reflecteze la maxima: *do ut des*? „Statutul disciplinar“ pentru cine se va pune în vigoare, cine îl va manua și executa, și oare cei ce vor încassa congrua nu vor fi ținuți a i se supune nici într'un fel? Și dacă da, în ce situație vor fi preoții noștri uniți, când pentru congrua, ce o vor lua, îi va disciplina deoparte guvernul cu solgăbirăii și cu polițaii săi, ear de alta directoriul vlădicilor unguri cu toată ceata lor de celibi?

Cum va sta sub „statutul disciplinar“ cauza catecheților uniți dela școalele unguresti, ce va fi de studiul religiunei și cum va fi respectată limba română oficială a bisericei? Poate că ni-se va replica, că mărunțișuri de aceste dispar de sine, când stăm față cu-o biserică de sine, stătătoare recunoscută și de Pontificele roman. Atunci ce mai caută episcopii noștri în comisiunile conferenței episcopilor latini unguri? De ce nu ies, de ce nu protestează? Ori doară merg toate pe placul și după dorința clerului și a poporului român unit? Nu știm, n'auzim nimic! Vedem numai că timpul trece și toate stau pironite pe loc. Deodată va începe numai să se miște pământul sub picioarele celor ce cred încă că stau pe teren tare și solid. Ce va fi în cazul acesta?

Nu de mult „Unirea“ din Blaj își punea întrebări posomorâte și aproape desnădăjduite, vorbind de *condițiunile* sub cari vor fi îmbiiați cu congruă și cu autonomie preoții noștri de către episcopii catolici și de către stat. I-s'a dat „Unirei“ semn să tacă să nu „demoralizeze“ preoțimea și poporul cu tânguiri — să tacă, căci eată, generosul ministru înainte chiar de a încheia definitiv târgul cu episcopatul catolic unguresc — s'a hotărât să licuideze congrua pe semestrul al II-lea cu asignație de speranțe și pentru rata din semestrul I.

Atunci „Unirea“ și-a schimbat tactica. De-odată nu mai era cuprinsă de îngrijiri și a rămas numai cu indignarea și disprețul pentru ziarul nostru care „își bagă și el nasul unde nu-i fierbe oala“.

De atunci au trecut câteva luni. „Gazeta“ a crezut și ea, că tăcerea e aur și a tăcut fără a fi nici o clipită indiferentă față cu tragedia ce se desfășură. Așa a trecut vara. Eată-ne însă acuma în pragul toamnei și al „rezolvării finale“ a cestiunilor de autonomie, congruă și de disciplină.

Vedea-vom, poate încă prea curând, cine din doi va fi mai vesel la numărarea bobocilor: episcopatul catolic cu Apponyi, ori episcopatul Românilor uniți?

Sârbii radicali și dreptul electoral plural. Ziarul Sârbilor radicali »Zastava«, vorbind într'un articol de fond despre reforma electorală, zice că partidul radical sârb nu e mulțumit cu proiectul lui Andrassy. Radicalii sârbi nu sunt pentru votul plural, ci numai pentru votarea simplă; afar' de aceasta ei pretind ca și minoritățile să fie reprezentate în dietă. In urma aceasta deputații sârbi radicali vor prezenta modificări cu ocaziunea dezbaterei proiectului de reformă în cameră. N'ar fi oare la loc ca Sârbii să s'adreseze la patriarchul Bogdanovici, alesul lor și agreatul guvernului, să caute a le validita pretenziunile?

Sașii și votul plural. »Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt«, organul sibiian săsesc, *salută într'un articol de fond dreptul de vot plural*, pe care-l aprobă atât din punct de vedere teoretic, oar mai cu seamă din punctul de vedere al situațiunei speciale a Sașilor.

Kossuth își pregătește oamenii. Ministrul Kossuth a început să-și prepare oamenii săi în ajunul marelui eveniment al reformei electorale. Alaltăeri a învitat la sine un grup de 50 deputați, cărora le-a expus pe larg principiile nouei reforme electorale și le-a comunicat amănuntele proiectului Andrassy. Deputații koșuthiști vor fi primiți pe rând în audiență de Kossuth și astfel, zice »Bud. Hirlap« presentarea proiectului nu va pricinui nici o surprindere între membrii coaliției.

Conferență episcopească. Alaltăeri s'a întrunit din nou în palatul primatelui Vaszary din Buda conferența episcopatului romano-catolic. Dintre episcopii români gr. cat. au luat parte episcopii Dr. *Radu* și *Hosszu*. După îndeplinirea formalităților obicinuite episcopul Calocsei Varosy a făcut în numele comisiunei pregătitoare propuneri privitoare la afacerile pendente, cari se referă la autonomia bisericească și la congruă. Cu aceasta ocasiune mai mulți dintre episcopii presenți au pretins, că trebue să se finaliseze odată cestiunile pendente, cari se trăgănează deja de ani de zile. Despre resultatul acestei conferențe s'a publicat un scurt comunicat, în care se spune, că cestiunea autonomiei și a congruei »a ajuns sub acoperiș.«

Dela adunarea comitatului Sălagiu. Marți s'a ținut adunarea generală ordinară de toamnă a comitatului nostru, scrie »Gazeta de Duminecă«. La ordinea zilei au fost puncte de mare momentuozitate pentru desvoltarea economică și comercială a comitatului, unde locuesc în număr compact Românii. S'a decis adecă asupra edificării liniei ferate Șimleu-Fechetău și — de astădată — fiind treaba bine pusă la cale am învins. Nu putem însă să nu ne exprimăm mâhnirea văzând neinteresul bătător la ochi ce l'au arătat, față de aceastǎ cauză, domnii membrii români de pe Eriu și do sub Codru. Din aceste cercuri adecă n'a participat la adunare nici un singur reprezentant, deși au fost rugați

în epistolă separată, ca să vină cu toţii şi să ajute, cu votul lor, a duce la isbândă — odată într'o sută de ani — o cauză, care ne intinde şi nouă ceva dobândă. Nu înţelegem aceasta nepăsare manifestată »în corpore«, faţă de o cauză atât de importantă. Ori este disciplină între noi, ori nu este! Dacă este, atunci să-o respectăm cu toţii, căci numai în felul acesta ne putem validita cât de cât Dacă nu este, atunci să o ştim şi aceea, ca să putem fi orientaţi la vreme de nevoie. Cine nu voieşte ori este împiedecat a folosi cauzei comune, acela ar face mai bine să nu primească mandat de reprezentant în congregaţiunea comitatului ci să lase loc aceluia, care voieşte şi poate să-şi împlinească chemarea aşa precum pretind interesele poporului, care l'a trimis în casa comitatului.

Anexiunea Bosniei şi a Herţegovinei.

S'a zis că Impăratul şi Regele *Francisc Iosif* va face în discursul tronului, cu care va deschide delegaţiunile la 9 Octomvrie c., o enunciaţiune asupra situaţiunei în Orientul Europei.

Intreaga pressă engleză, franceză şi italiană susţine acuma sus şi tare, că aceasta enunciaţiune nu va fi alta decât *proclamarea anexiunei provinciilor Bosnia şi Herţegovina*, pe cari Austro-Ungaria le ţine ocupate în puterea tratatului dela Berlin deja de 30 de ani.

In afară e mare iritaţiunea în urma acestei faime, ce-o înregistrează şi foile germane. In mod categoric şi semnificativ ziarul boem foarte lăţit »Narodni Politika« confirmând din parte-i ştirea adauge, că anexiunea Bosniei şi a Herţegovinei va fi folosită cu pretext pentru a face să se ducă în împlinire urcarea contingentului recruţilor în ambele state dualiste. Oficioşii şi semi-oficioşii austro-ungari desmint ceea ce zice foaia boemă despre urcarea contingentului armatei, dar în ce priveşte cestiunea anexiunei tac o tăcere semnificativă. Intr'o convorbire un bărbat de stat austriac a zis, că e prea pripită faima, monarchul nu va proclama anexiunea, dar poate că din sânul delegaţiunilor se va face în privinţa anexiunei o *propunere de iniţiativă* care va fi apoi rezolvată de ambele corpuri reprezentative.

Şi aceasta are înţelesul său! E foarte dificilă situaţia în provinciile ocupate, după ce prin proclamarea constituţiunei turceşti, şi aceste ţări sunt trase cu putere irezistibilă în curentul de reformă constituţională şi e pericol că dacă nu vor fi anexate la timp de Austro-Ungaria parlamentul turcesc va voi să-şi estindă suveranitatea şi asupra lor.

Convenţia comercială austro-ungară-română.

In zilele ultime foile din Viena şi Budapesta au accentuat de repeţite-ori, că se vor începe cât mai curând negocierile oficiale cu România pentru convenţia comercială şi *»Pester Lloyd«* dă a se înţelege, că se vor începe încă în intervalul cât va petrece Majestatea Sa la Budapesta. Aceeaşi foaie spunea, că mersul negocierilor a câştigat mult în urma întrevederei ce a avut'o ministru-preşedinte şi ministru de esterne român D. Sturdza cu ministrul nostru de esterne br. Aehrenthal. Dela aceasta întrevedere domneşte bunăvoinţă dintr'o parte şi altă pentru a duce la sfârşit negocierile.

»Din nenorocire, adauge »P. Lloyd« agrarienii austriaci sunt prea pretenzivi după cum s'a constatat şi cu ocazia tratatului de comerciu cu Serbia, şi nu mai puţini pretenzivi sunt şi agrarienii unguri.

Un politician român influent, d-l E. Porumbaru, întorcându-se dela conferenţa interparlamentară, s'a oprit la Viena spre a se orienta asupra mersului negocierilor, care se vor începe în luna lui Octomvrie şi spre a obţinea, dacă e posibil, amânarea lor. D-l Porumbaru, va fi unul dintre negociatorii cei mai însemnaţi şi va dirige, probabil, negocierile.

Delegaţii români vor avea misiunea de a apăra la Viena interesele industriilor lor deja consolidate, precum industria de ghete, de zahar şi de hârtie.

Austria are o industrie solidă în ce priveşte fabricaţiunea de piei, de postavuri, de maşini, de marfă textilă, cari şi-au aflat deja în România un debuşeu sigur. E deci important pentru Austro-Ungaria de a obţine pentru aceste articole unele concesiuni peste limitea, ce România o rezervă naţiunei celei mai favorizate şi, în consecenţă, şi Austro-Ungariei.

Dacă România va face concesiuni de feliul acesta, ea va pretinde ca să fie favorizate şi produsele ei agricole. In cazul acesta va trebui să i-se dea României concesiunea de a exporta mai multă carne şi mai multe vite. Asemenea, din punct de vedere al producţiunei interioare austro-ungare, se va fixa României o limită cantitativă. Trebue să i-se facă absolut unele concesiuni României până la o cantitate oarecare.

România se află într'o situaţie avantagioasă faţă cu Austro-Ungaria, în ceeace priveşte espunerea pretenţiilor sale.

Austro-Ungaria exportă în România marfă pentru 90 milioane, pe când România nu exportă în Austro-Ungaria decât pentru 40 de milioane din productele sale agricole. Pe baza aceasta a diferenţei de 50 de milioane, România se ţine firm şi se crede în drept de a obţinea compenzaţiuni.

România sperează că autorităţile vamale austro-ungare vor dovedi cele mai bune sentimente faţă cu ea şi că nu vor crea piedeci exportaţiunei de carne în Germania. Aceeaşi speranţă e fundată pentru exportarea de peşte şi de paseri. Românii aşteaptă asemenea şi din partea autorităţilor vamale ungureşti ca să renunţe la şicanele ce le fac exportării de carne în Austria.

»Pester Lloyd« termină articolul său zicând, că sub auspiciile acestor deziderate bilaterale se vor începe negociaţiunile oficiale pentru încheierea convenţiei comerciale între Austro-Ungaria şi România.

Un memoriu al Rusiei. Ministrul de externe al Franţei, Pichon, a anunţat consiliului de cabinet ţinut alaltăeri, că guvernul rus a adresat puterilor un memorand, propunând să se supună cestiunea drumului de fier oriental judecăţei puterilor semnatare ale tratatului de Berlin. Consiliul a hotărât ca Franţa să adere la propunere.

Reprezentanţii Franţei la Sofia şi Constantinopol vor continua să sprijine pe reprezentanţii celorlalte puteri în vederea aplanărei pe cale de înţelegere pacifică a dificultăţilor dintre Poartă şi Bulgaria.

Făgăraşul înainte.

Există o foaie oficială a învăţătorilor poporali, care are chemarea de a supraveghia progresele „patriotismului« cuceritor al celor dela putere. Eată ce cetim în această foaie („Néptanitók Lapja"):

»In şedinţa comisiunei administrative a comitatului Făgăraş ţinută în luna Sept. inspectorul scolar a anunţat, că unii conducători ai Românilor precum şi foaia românească din Braşov (»Gaz. Trans.«) prin tălmăciri greşite, încearcă a *zădărnici* munca lui ce ţinteşte a *îndrepta* situaţiunea unor şcoale comunale, precum şi activitatea sa de executor al ordinaţiunilor legale. Pentru contrabalansarea acestei influinţe, care tinde a induce lumea în eroare, se roagă ca in singuraticele afaceri şcolare, ce se vor pertracta, să se pună în curgere *procedurile cele mai energice.*

Din acelaş prilej mai anunţă, că în cursul lunei August s'a lichidat la 7 învăţători confesionali şi comunali suma de 3840 coroane, ca ajutor de stat şi că a continuat pertractarea, privitoare la *trecerea şcoalei elementare gr. or. din Arpaşul inf. în mânile statului.*

»După această declaraţiune, *prezentându-se contrapropunerile membrilor români ai comisiunei*, s'au primit neschimbate proiectele inspectorului şi anume: *s'a ordonat a se ridica cu forţa autorităţii. scoale elementare în Galaţi şi Veneţia-superioară;* s'a încuviinţat deciziunea primpretorială, care fusese apelată, *in senzul căreia şcoala elementară din Streza-Cârţişoara va trebui închisă; s'a respins unanimul protest al tuturor scaunelor şcolare* contra circularei inspectoriale de Nr. 174-1908, îndrumându-se acestea, a-i înainta inspectorului toate protocoalele luate în şedinţele scaunului şcolar precum şi alte hârtii *exclusiv în limba maghiară;* s'a ordonat *de a se pune în curs procedura pentru transgresiune în contra tuturor preşedinţilor de scaune şcolare, cari nu vor aplica inscripţiunea ungurească pe frontispiciul şcoalelor proprii.*

»După încheierea şedinţei comisiunei administrative, comisiunea disciplinară *a dificultat pe trei învăţători ai şcoalei gr. or. elem. din Bran* din cauza neglijenţei limbei maghiare, pedepsindu-i: pe unul cu dorgatoriu, pe altul cu amendă de 5% ale salariului său, pe o învăţătoare cu pierderea alor 10% a lefei sale.

Aşa stau lucrurile în vestita ţară a Făgăraşului, unde nepotul lui Szell cârmuieşte după drept, lege şi dreptate. Poftiţi şi-i mai ridicaţi arcuri de triumf! Doamne fereşte-ne de optimismul boierilor din ţara Făgăraşului!

Suveranii Spaniei în Budapesta.

Primirea ce s'a făcut regelui şi reginei Spaniei a fost de o rară splendoare. Dealungul gărei în faţa trenului regal era postată o companie de onoare a regimentului 37 cu musica regimentului. La aripa dreaptă, lângă sala de aşteptare, se aflau generalii Czigler, Gürtler, Karg, Surányi, Steininger şi ataşaţii militari colonelii Leitschaft şi Schwarzenberg. La dreapta sălii de aşteptare au ocupat loc primarul Fülöpp, ajutorii de primari Bárczy şi Vaszilievics, şeful poliţiei Boda, apoi membrii direcţiunei de mişcare a căilor ferate ungare.

La orele 2³/₄ a sosit în gară Maj. Sa Monarchul între sunetele imnului »Gott erhalte«. Maj. Sa era îmbrăcat în uniformă de general spaniol şi era însoţit de archiducii Francisc Ferdinand, Frideric şi Iosif. De faţă au fost deasemenea şi archiducesele Augusta, Izabella şi Maria Annunciata.

La orele trei a sosit în gară trenul regal cu suveranii Spaniei. Primul, care s'a dat jos din tren, a fost regele Alfonso, îmbrăcat în uniforma de colonel al reg. 38 de infanterie. Maj. Sa l'a întâmpinat salutându-l milităreşte apoi l'a îmbrăţişat şi l'a sărutat de două ori. In timpul acesta a apărut în uşa vagonului regina Ena Victoria, care a surprins pe cei presenţi prin frumseţa ei rară. Maj. Sa a întâmpinat'o sărutându-i mâna. Rând pe rând suveranii Spaniei au fost salutaţi apoi în mod foarte cordial de archiducii şi soţiile lor.

După ce regele Alfonso a trecut în revistă compania de onoare, Maj. Sa a presentat regelui pe representanţii generalităţii şi a autorităţilor civile. Apoi oaspeţii, Maj. Sa şi archiducii au urcat trăsurile curţii, plecând prin străzile ocupate de mii de oameni la palatul din Buda.

*

La balul de curte ce s'a dat seara au luat parte la vreo 1500 invitaţi. Regina Spaniei şi archiducesele au apărut îmbrăcate în haine albe bogate.

STIRILE ZILEI.

— 21 Septemvrie v.

Al treilea »comitet filial«. Din Lugoş ne vine ştirea îmbucurătoare, că este pe cale a se înjgheba al treilea comitet filial al societăţii noastre teatrale. Marţi în 22 Sept. s'au început consfătuirile, sub conducerea d-lui Dr. George Dobrin, membrul comitetului central şi ele au continuat şi Joi în 1 Oct. a. c. După cum cetim în »Drapelul« vor fi luaţi în combinaţie bărbaţi din generaţia tinără precum şi dame«.

Ne bucurăm din suflet şi le urăm izbândă!

Scăpat din temniţă. Din Cluj ni-se comunică, că astăzi a părăsit temniţa de stat d-l A. C. *Domşa*, redactorul »Unirei«.

Socialist osândit. Joi s'a desbătut înaintea curţii cu juraţi din Seghedin un nou caz de »agitaţie«. Acuzatul Svetozar Mosorinski, redactorul ziarului socialist sârbesc »Narodni Glas« din Becicherecul-mare, a fost osândit pentru două articole la 6 luni temniţă de stat şi 400 coroane amendă.

Vice-banul Croaţiei pălmuit. Joi seara studentul croat Jurza a atacat, pălmuit şi lovit cu bastonul pe vice-banul Cirukovici. Jurza a fost condamnat de poliţia din Agram la 14 zile închisoare pentru-că fiind beat, cântase un cântec injurios sub palatul Banului. Jurza atribui intervenţiei Banului severitatea pedepsei şi de aceea se hotărî să se răzbune. El pândi pe vice-ban prin apropierea locuinţei acestuia şi îndată ce păşi pragul porţii, studentul se repezi spre el şi-i aplică o puternică palmă strigând: »Ţine, trădătorule, ticălosule, porcule o lecţie bună!« Curioşii, cari se îngrămădiră, au aplaudat pe student, care s'a dus imediat la cafeneaua cea mai apropiată, de unde a telefonat el însuşi poliţiei incidentul adăogând că o aşteaptă acolo. Intr'adevăr în curând sosi un comisar cu mai mulţi agenţi. Numeroşi colegi ai lui Jurza au luat pe tovarăşul lor în spinare şi în mijlocul ovaţiunilor mulţimei, l'au transportat în trăsura care l'a condus la închisoare. Ziarele au scos imediat ediţii speciale. Poliţia a încercat să le secvestreze invadând redacţiunile şi tipografiile, dar ea sosi prea târziu, deoarece aproape toate exemplarele erau distribuite.

Congresul artiştiior dramatici şi lirici ce era să se ţină la 26 Septemvrie din cauza lipsei celor mai mulţi membrii din Bucureşti s'a amânat pentru zilele de Vineri Sâmbătă şi Duminecă 3—4 şi 5 Octomvrie a. c.

Congresul internaţional al învăţământului. Ministrul instrucţiunei publiceal Franţei a inaugurat în 1 Oct. după amiazi congresul internaţional al învăţământului primar şi a făcut un apel la o înţelegere internaţională, care să permită o coordonare a operilor, tinzând la educaţiunea populară sădind în inimă germenii armoniei şi păcei în mijlocul discordiilor economice.

Logodne. Sidi *Tincu* şi Dr. Cornel *Rusu*, advocat în Gherla fidanţaţi. Ghirolt-Ţiaga, 20 Sept. 1908.

— D-na Letiţia *Rimbaş* şi d-l Ioan *Ghişa*, funcţionar de bancă fidanţaţi, Brad, 28 Sept. a. c.

La societatea de salvare alaltăeri Dr. Doctoroff, şeful serviciului sanitar din Bulgaria, insoţit de d-nii Dr. Orleanu, medicul şef al Bucureştilor, Petrovan, şeful serviciului de desinfecţie şi Dr. I. Popescu a vizitat localul societăţii de salvare de pe cheiul Dâmboviţei. D-l Dr. Doctoroff a cercetat cu luare aminte toate încăperile societăţii, interesându-se de aproape de fie-care lucru în parte. D-sa a luat note de cele văzute, şi a cerut explicaţiuni asupra modului cum funcţionează serviciul. Intreaga organizaţiune a plăcut mult d-lui Doctoroff, care ar plănui să înzestreze şi oraşul Sofia cu un asemenea folositor serviciu. Doctoroff a luat spre amintire una din insignele societăţi. Această emblemă se compune din o cruce roşie, pe dedesuptul căreia trece o ramură de ştejar, iar în mijlocul acestei cruci se găseşte un tablou ce înfăţişează pe M. S. Regina îmbrăcată ca soră de caritate, dând ajutor răniţilor.

Pericolul Holerei. Din Sofia se anunţă că ştirile date de ziare cu privire la ivirea holerei la Rusciuc nu se confirmă până în prezent de autorităţi.

— In ultimele 24 oare au fost în Petersburg 225 cazuri de holeră, 89 decese. Totalul bolnavilor este de 1834.

O mamă denaturată. D-l Dr. Nestor, inspector sanitar al şcoalelor comunale din Bucureşti, făcând inspecţiune la şcoala comunală de băeţi din Bulevardul Pache, a găsit în cl. a III-a a acelei şcoli un elev N. C. Angelescu, care avea o mulţime de eschimoze pe corp, provenite din bătaie. Luat de scurt elevul a mărturisit că zilnic e crunt bătut de către mama sa. Directorul şcoalei a chemat atunci pe mama elevului şi i-a făcut aspre observaţiuni. Drept răspuns ea a spus că nu-i trebue copil şi că vrea să se scape de el. Denaturata mamă se numeşte Ecaterina Angelescu. D-l Dr. Nestor caută acuma — scrie »V. N.« — o modalitate de a scăpa pe nefericitul elev de persecuţiunile mamei sale. Băiatului i-s'au dat îngrijiri medicale, căci prezintă foarte multe vânătăi pe corp.

Muzica militară va concerta mâne, Duminecă seara, în restaurantul »Gewerbeverein«. Inceputul la orele 8 seara. Intrarea 50 fileri.

Pălăria actriţei Mary George. Pălăria acestei actriţe, aflătoare acuma în Londra, e un monstru ciudat, dar totodată şi de gust şi-o prinde minunat pe stăpâna ei, arătându-o foarte drăguţă. Pălăria are în diametru doi metri, dar e foarte uşoară. Ca garnitură are văluri străvezii de coloare viorie şi două pompoane de pene de struţ. Fie-care pană înaltă de 33 centimetri. Unul din pompoane e vioriu, celălalt albastru. Pălăria mai are ca garnitură o coroană de trandafiri roşi deschis. Succesul cu pălăria e nemăsurat mai mare decât cele ce le-a avut vre-o dată pe scene.

Arăturile în România. După informaţiunile venite din toată ţoara, ultimele ploi au favorizat foarte mult facerea arăturilor de toamnă. In părţile unde grâul a fost sămânat mai din vreme, a inceput să răsară şi e foarte frumos.

O declaraţiune. Suntem rugaţi a da loc următoarei declaraţiuni: In nr. 187 a. c. al »Gaz. Trans.« s'a publicat o scrisoare *»La cestiunea despărţămintelor »Bran« şi Zărneşti« al Asociaţiunei«.* In interesul adevărului şi pentru lămurirea opiniunei publice brănene mă văd îndemnat a declara, că nu eu sunt autorul acelei scrisori precum în mod tendenţios s'a divulgat. *Zărneşti*, în 2 Octomvrie 1908. *P. Dan*, învăţător.

In cafeneaua »Transilvania« va cânta începând de astăzi în fiecare seară renumita orchestră a primașului George Dicu.

Avis. Din causa repausului duminecal va fi deschisă mâne în cetate dela orele 1—9 seara numai farmacia E. Neustädter din Târgul Grâului.

Defectele generale sociale.

Conferință ținută cu prilejul ședinței literare-artistice a „Reuniunei Femeilor Române din Cluj“ la 31 Maiu, de Dr. Cassiu Maniu.

— Urmare. —

Atacarea și apărarea sunt manifestarea de puteri ce-și caută echilibrul perdut. Dacă însă omenimea prin o continuă veritabilă cultură știe crea legi de conduită pacinică, echilibrul între națiuni se poate privi ca absolvat de sub hynoza de a fi atacat din motivul apărărei intereselor celor mai înalte. Prin urmare speranța în viitorul mai fericit al omenimei e în strânsă legătură cu îndrumarea conștiinței publice spre respectarea dreptății, libertății și onoarei omenești și naționale. Așa încât tot mai mult iese în relief, că atacarea și apărarea popoarelor între sine trebue să dispară în momentul când causele lor: lipsa de nutremânt îndestulitor, pofta de cucerire de popoare, și orgoliul de rasă se vor dovedi tot mai mult a fi numai închipuiri ori a oamenilor barbari neintroduși în cunoașterea bogățiilor naturei, ori a intrigranților ambițioși, cari încă n'au învățat, că cea mai mare decadență e a stârpi alte popoare ori a le subjuga, ori a etății infantile a rasei ce-și permite luxul fantaziei mai mult din ignoranță și din lipsa maturității raționamentului.

Eu mult mă mir, că nu s'a găsit în istorie nici un bărbat de stat vrednic de a fi proslăvit în istoria omenimei, ca un om care a avut sentimentul pentru adevăratele suferințe omenești. Admirațiunea noastră a fost concentrată tot numai asupra beliducilor și diplomaților ca și cum n'ar fi existat o omenime suferitoare și schingiuită din lipsa adevăraților genii politici. Mă mir fiindcă 'mi dau bine seamă, că numai acela e bărbat de stat, care înțelege păsurile neamului omenesc, totdeauna din acest înalt punct de vedere lucră și totdeauna vede problema cea mai genială politică afirmarea fiecărei națiuni în sânul omenimei și prin universitatea omenească, iar nu în afară de omenime și cu provocarea directă a oprobriului tuturor oamenilor gânditori.

Pentru ce numai filozofii au fost filantropi adevărați? Pentru ce nu s'a găsit baremi un om de stat, care să fi simțit sincer față de om? Și cum să poate explica că oamenii de stat nici când nu au promovat interesele scumpe a declarărei drepturilor frăției omenești? Cauza a fost temelia șubredă a tuturor statelor asservite neîntrerupt intereselor celor mai puțini și mai ageri și celor făr' de conștiință și prin urmare asservite Satanei. Și oare nu avem și azi aceeași priveliște? A cui interes este a împărți omenimea în state? A națiunilor doar ce trebue să plătească miliardele pentru înarmare și afară de aceasta stă cu sufletul aproape de desperare, iar cu spiritul împărăginit în lipsa de mijloace și de școală?!

Națiunile sunt îndestulite cu teritoriul național și cu garantarea existenței lor neatârnate. Și nu există națiune atât de mare să poată fi oarecândva primejdioasă față de întreaga omenime. De altă parte desvoltându-se națiunile sub aceleași legi, sub aceleași condițiuni ale libertății și ale progresului, tot mai mult se vor înțelege între sine, căci aceasta conduce spre a trăi în armonie cu universul ce e destinul individului și a națiunilor. Ne cuprinde mirarea, când vedem oameni de stat de altfel foarte dibaci, cum nu au simț de observațiune pentru uncle arangiamente de natură universală ce se fac în afară de interesele calculate pe scurtă scadență a dinastiilor și a tiraniilor. Astfel de arangiament universal a fost îmblânzirea moravurilor în urma răspândirei creștinismului, a apropierei națiunilor în urma umanizmului, a apropierei statelor în urma necesităților economice. Aceste arangiamente s'au făcut contra intereselor celor dela putere. Azi vedem cum știința împreună cu religiunea creștinească tot mai adâncită introduc un fel de gândire frățească între oameni. Vedem poziția tot mai intransigentă ce o ia opiniunea publică față de megalomania oricărui popor, iar față de orice răsboi ce țintă ostilă ia și cum și-a spus verdictul asupra dinastiilor în Rusia cu bombe, în Germania cu armele ironiei, în Italia cu continue răscoale și asocieri secrete, în Spania cu atentate, în Anglia cu parlamentarismul rigoros.

Și încă suntem numai la început. Când opiniunea publică nu o vor face numai câteva zeci de mii ce totdeauna sunt mult-puțin creaturile celor dela putere, când ideile dreptății și a iubirii dintre ființele omenești vor avea propagatori în straturi tot mai largi, când conștiința umanității își va găsi organe tot mai multe prin scrieri de valoare, prin ziare, prin membrii parlamentelor, prin asocieri libere, prin filozofi și poeți populari, trebue să urmeze renunțarea de sine a dinastiilor la poziția lor ridicată peste ceilalți muritori, ce în sine conturbă armonia cu sine însăși a omenimei și prin urmare este neonorifică și chiar dejosită. Atunci sentimentul vredniciei deșteptate omenești va descoperi seducțiunile și faptele crude, ce au fost acoperite de lustrul artificial al coroanelor și milioanelor de victime ale servilismului propagat prin sistemul de guvernare suveran. Atunci vor simți înșiși capii încoronați ridicolul situațiunei lor întemeiate pe ignoranța popoarelor și pe lașitatea infantilă a omului sălbatic. Atunci sigur coroana li se va părea un suveran din vremurile barbariei doamnă de admirația unui indian desfigurat din creștet până în picioare. Atunci vor recunoaște, că ordinea socială, pacea între oameni și popoare, progresul material și spiritual și armonia generală nu e trebuitor prin lucruri artificiale și prin minciuni evidente a le apăra, de oarece ele și până azi prin dinastii au fost mai mult batjocurite, desconsiderate în așa mare măsură, încât popoare întregi erau aproape de a fi stârpite prin politica dinastiilor. Atunci va străluci ca un soare de lumină și de viață dătător, că scopul ultim al oamenilor nu se poate realiza în viața statului modern ci numai în alianța tuturor națiunilor, în cultul libertății și a progresului eliberat de sub formele învechite, netrebuitoare și în urma enormelor cheltueli chiar păgubitoare. Prin libertatea universală se va realiza echilibrul universal, dar pentruca libertatea aceasta să urmărească numai tot scopuri umanitare naționale trebue să formeze o alianță și trebue creat un nou drept politic întemeiat pe conștiința morală a umanității.

Mai departe eu cred, că ori cine știe rezona și știe să fie consecvent, va descoperi și la celelalte instituțiuni politice actuale cum principiile din cari urmează sunt în mare parte false, cum necesitățile la cari trebue să răspundă nu mai sunt satisfăcute prin ele. Va descoperi adecă falsitatea teoriilor din cari s'au născut și rezultatele neîndestulitoare obținute prin ele. Va descoperi acele instituțiuni ce arată progres mult-puțin și pe acele ce sunt în deformațiune în urma legilor naturale.

Cea mai mare lege naturală este unitatea universului. Din această unitate urmează unitatea științelor. Unitatea științelor pretinde unitate între partea teoretică și practică a rațiunei. Eu am convicțiunea neclintită, că acolo unde concepțiunea noastră despre existență este greșită, unde ideea statului a înghițit pe om ca Chronos pe fii săi, unde ideea păcii universale este trâmbițată sistematic ca ridiculă și absurdă, unde oamenii se dușmănesc și ucid fără considerațiune la destinul omenesc de a trăi în armonie, stăm în fața unui *humbug* artificial propagat, ce trebue să sfârșească sdrobirea intrigantilor ce l'au pus în lucrare. Și într'adevăr, ce folos real a adus omenimei declarațiunea drepturilor omului din timpul marei revoluțiuni franceze, dacă procentul proletarilor tot crește așa încât face 65—70 la sută la toate națiunile civilizate.. In schimbul emancipațiunei de drept statul modern s'a înstăpânit asupra spiritelor prin manoperile răvnitorilor și deținătorilor de putere. Este dar evident, că principiile statului modern sunt greșite, fiindcă nu satisfac necesitățile fericirii obștești și compoartă devalvarea valoarei culturale și materiale a majorității cetățenilor.

(Va urma).

Varietăți

Un om de știință englez, prin mijloacele ce-i stau la îndemână, a putut afla că, în mijlocie, cade anual pe suprafața pământului apă de 91 centimetri. Intemeiându-se pe această dată a aflat apoi, prin calcul, că anual cade pe pământ 464,174,620 milioane de tone de apă; pe zi 1,271,711 milioane de tone, pe ceas 53 milioane de tone; pe minut 883 milioane de tone, iar într'o singură secundă 15 milioane de tone de apă!

*

Se vede că regatul britanic vrea să ia locul întâi între țările civilizate ale globului în ceeace privește învențiunile.

Astfel în întreagă Anglia, în 1907, au fost 29.040 cereri de brevete pentru diferite invențiuni. 560 cereri de brevete au fost din partea femeilor.

Raportul, care dă cifrele de mai sus, constată însă că activitatea inventatorilor e în declin față de alți ani. In deosebi brevetele relative la automobilism au scăzut cu 35% față de anul 1906.

Cât privește însă invențiunile relative la mașinile sburătoare ele sunt într'o creștere uimitoare.

Brevetele pentru navigația aeriană au fost în 1907 de două-ori mai numeroase decât în 1906 și de cinci ori decât în 1905.

Cele mai multe încercări, se vede, se îndreaptă pe câmpul aerostației, unde sunt încă atâtea probleme de deslegat și asupra căreia lumea își îndreaptă privirile mult mai mult decât asupra altor probleme ale științei, cum e automobilismul, a cărui desvoltare a trecut peste formula principală.

*

Pentru cei cari ar voi să înființeze în satele și chiar în târgurile noastre *cooperative de lăptărie* — cei cari au înființat până acum sunt încurajați de rezultatele obținute — datele de mai la vale sunt instructive și încurajatoare:

O asociație centrală de lăptării din Franța cuprindea în 1907, 109 societăți cu 64,784 societari iar în 1908 113 societăți cu 70.000 societari. In acest restimp de un an numărul vacilor s'a urcat dela 155,789 la 159,812.

Cele 109 uzine cooperativa primesc anual 226.049.507 litrii de lapte, deci 1415 litri de lapte de fiecare vacă. De altfel producția anuală variază dela vacă la vacă (după soiu și după hrană) între 800 și 2300 litri.

Din datele căpătate de conducătorii acestei asociațiuni de cooperative s'a constatat, că o vacă poate să dea anual lapte până la încincitul greutății sale. Producția untului pe fiecare cap se ridică anual la 65 kilograme.

Incassările asociației pe ultimul an s'au ridicat la 33.802.179 lei din cari numai pentru unt 20.494.970 lei. Cheltuelile de exploatare etc. ale asociației se ridică numai la 3,711.630 lei.

Și cât s'ar mai putea face încă într'o astfel de întreprindere prin îmbunătățirea treptată a rassei vacilor și a celorlalte mijloace de producțiune.

M.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 3 Oct. In decursul zilei de eri suveranii Spaniei au vizitat orașul. Eri la amiazi regele a primit deputațiunea regimentului 37 (Molinari) al cărui proprietar este. La supeul dat eri seara în palatul din Buda s'au schimbat toaste foarte cordiale între cei doi monarchi. Maj. Sa *Monarchul* a relevat legăturile intime de prietinie între cele două case domnitoare, a mulțumit regelui pentru vizita ce i-a făcut-o în anul jubilar și a închinat pentru familia regală spaniolă. Regele *Alfonso* și-a exprimat deosebită bucurie, că a putut vizita pe Maj. Sa, cu atât mai vârtos, că în urma înrudirei sale cu casa Habsburg e atât de străns legat de Maj. Sa. Relevă legăturile strânse de prietinie între ambele case domnitoare și între ambele țări și dorind M. Sale încă mulți fericiți ani închină în sănătatea Maj. Sale și a familiei imperiale.

Un ziar de seară aduce știrea că la balul curții regale Alfonso a convorbit cu președintele camerei Iusth timp mai îndelungat. Venind vorba de reforma electorală regele Alfonso să fi zis, *că votul plural e cea mai nenorocită și rea resolvare a dreptului electoral.*

Viena, 3 Oct. Situațiunea în Boemia devine din ce în ce mai critică. Ministrul președinte Br. Beck a plecat la Budapesta să raporteze Maj. Sale despre ea. Toate încercările de mijlocire au rămas până acum fără rezultat. O singură speranță mai este și și aceea foarte slabă, ca adecă conducătorii cehi să se împrietinească cu ideea proiectului comisiunii de împăcare. Se vorbește că dacă nu se va îndrepta situația în momentul din urmă, dieta bohemă va fi disolvată. Ba unii zic, că dacă nu vor cădea miniștrii bohemi va demisiona cabinetul întreg și va fi disolvat și Reichsratul.

Cugetări.

De *Tolstoy.*

Pretinșii oameni mari nu sunt decât etichetele istoriei: ei dau evenimentelor numele lor, fără să aibă ca și etichetele cea mai mică legătură cu faptul însuși.

*

Legea gravitațiunii nu este adevărată numai pentru-că a fost enunțată de Newton, ci, din contră, nu e cunoscut Newton decât pentru-că a descoperit-o.

*

Se vorbește mult de provincialismul orașelor mici, dar nu e mai urât provincialismul ca acela al lumei mari.

*

Se pretinde că realitatea este aceea ce există, și că numai aceea ce există este real. Adevărul e contrarul. Realitatea, aceea pe care o cunoaștem adevărată, este aceea care n'a existat nici-odată.

Bibliografie.

— *»Legenda Funigeilor«*, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* și D. *Anghel*. Prețul 1 Leu.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei“, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Prețul C. 1·50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie“ 2 cor.

Guy de Maupaanssl „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) “Carticica Plugarului“ — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinți“ povestiri și „Pe lângă vatră“, pilde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„ALBINA“ institut de credit și economii în Sibiiu.

AXII-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale **Institutului de credit și de economii „ALBINA“** a urmat în **28 Septemvrie 1908** în prezența Domnului notar public regesc **Gavril Zágoni** și a doi membri din direcțiune și doi membri ai comitetului de supraveghiare al institutului. S'au tras, în valoare totală **de coroane 125.000** următorii numerii:

à K. 500: Nr. 8, 23, 28, 37, 150, 174, 183, 210, 260, 278, 294, 304, 310, 353, 415, 426, 446, 453.

à K. 1000: Nr. 12, 69, 101, 114, 117, 152, 167, 207, 217, 255, 271, 272, 306, 308, 331, 373, 396, 420, 431, 460, 467, 478, 499, 509, 526, 536.

à K. 2000: Nr. 39, 55, 85, 141, 210, 220, 230, 282, 309, 338, 346, 367, 432, 435, 491, 512, 529, 566, 571, 639, 683, 708, 724, 760, 772, 803, 965, 974, 982, 984 1001, 1038, 1056, 1122, 1201, 1205, 1229, 1263 1310, 1313, 1372, 1427, 1435, 1475, 1525.

Cu începere dela *1 Aprilie 1909* aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiiu*, la *Filiala sa în Brașov*, la *Wechselstuben Actien-Gesellschaft „Mercur“*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu* în *Viena*; la *Ungarische Escompteund Wechsler-Bank* și la *Pester ungarische Commercial-Bank* în *Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe in Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai nainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimbă cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu **1 Aprilie 1909** încetă interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai 'nainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărara următoarele:

à **1000** Coroane Nr.: **86, 293, 397**(1906), **401**(1905), **427, 438.**

à **2000** Coroane Nr.: **832, 585**(1905), **672**(1906), **1322, 1349**(1906), **1408.**

Sibiiu, în 28 Septemvrie 1908.

Direcțiunea.

Anunț de licitație.

În **26** și **27 Octomvrie st. n. 1908** se vor vinde cu licitație **obiectele** ce sau **amanetat** din 22 Iulie 1907 până inclusive 21 Septemvrie 1907 și anume: sub numărul 9939—1907 până inclusive cu Nr. 12778—1907, al căror termin au espirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în localul **Casei de zăloage**, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: **Giuvaericale, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.**

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 3 Octomvrie 1908.

[1—3]. **Oficiul cassei de amanetare din Brașov.**

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colónă în 5 figuri. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„*Romana*“ se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul pieței Brașov

Din 3 Octomvrie n. 1908

Bancnote rom.	Cump.	18.94	Vênd.	19.—
Argint român	„	18.80	„	18.90
Lire turcesci	„	21 40	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%		100.—	„	101.—
Ruble Rusesci	„	2 51	„	2.53
Napoleondori.	„	19.—	„	19.12
Galbeni	„	11.20	„	11.40
Mărci germane	„	117.—	„	117.40